

Crna Gora
Ministarstvo prosvjete

**CENTAR ZA STRUČNO
OBRAZOVANJE**

STANDARD ZANIMANJA

TEHNIČAR/ TEHNIČARKA DIZAJNA U ELEKTRONSKIM MEDIJIMA

SADRŽAJ

---

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	2
2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA	3
3. KLJUČNI POSLOVI.....	4
3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA	4
3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA	5
3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI	6
3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI	10
3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI.....	11
3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA.....	12
3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA.....	13
3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA	14
3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE	15
3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA	16
3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE.....	17
4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	19
5. REFERENTNI PODACI.....	20

Napomena:

Svi izrazi koji se u ovom dokumentu koriste u muškom rodu, obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU

NAZIV ZANIMANJA: TEHNIČAR/ TEHNIČARKA DIZAJNA U ELEKTRONSKIM MEDIJIMA

NIVO: IV1

OPIS ZANIMANJA:

Tehničar dizajna u elektronskim medijima učestvuje u poslovima kreiranja idejnih i izvedbenih rješenja grafike, kao sastavnog dijela pokretne (video) slike koja se plasira kanalima emitovanja putem elektronskih medija. Oblikuje statičke i kraće animirane grafičke elemente kao dopune video snimaka. Izrađuje kompoziciju kadra video snimka i grafike, prezentuje rješenja klijentu i vrši korekcije na osnovu zahtjeva nadređenog ili klijenta.

KOMPETENCIJE

Tehničar dizajna u elektronskim medijima:

- Analizira radni zadatak, planira realizaciju i organizuje sopstveni rad i rad grupe za izvođenje poslova kreiranja grafike u elektronskim medijima
- Obezbeđuje resurse za realizaciju poslova kreiranja grafike u elektronskim medijima
- Priprema radno mjesto za realizaciju poslova kreiranja grafike u elektronskim medijima
- Priprema tehničku dokumentaciju u koordinaciji sa saradnicima
- Analizira dobijeni materijal za kreiranje grafike u elektronskim medijima
- Izrađuje kompozicije grafike u kadru video snimaka sa planom/konceptom animiranja (*storyboard*)
- Animira grafiku u cilju primjene na video snimak
- Vršiti prezentovanje idejnog rješenja dizajna grafike klijentu
- Izrađuje radnu dokumentaciju prema propisanoj proceduri
- Saraduje sa radnom grupom za realizaciju radnog zadatka
- Vršiti nadzor nad poslovima radne grupe za realizaciju radnog zadatka
- Sprovodi postupke za kontrolu kvaliteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima
- Kontroliše ispravnost i funkcionalnost opreme i softverskih paketa
- Obavlja komunikaciju sa nadređenima, saradnicima i klijentima, koristeći pravila poslovne komunikacije
- Sprovodi postupke i mjere za zaštitu na radu, zaštitu okoline i očuvanja zdravlja

2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA

Grupe poslova	Ključni poslovi
Analiza, planiranje i organizacija rada	- Analiziranje radnog zadatka i planiranje rada za izvođenje poslova kreiranja grafike u elektronskim medijima
Priprema posla i radnog mjesta	- Obezbeđivanje resursa za realizaciju poslova kreiranja idejnog rješenja grafike u elektronskim medijima
Operativni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Analiziranje dobijenih materijala za kreiranje grafike u elektronskim medijima - Izrada kompozicije grafike u kadru video snimaka sa planom/konceptom animiranja (<i>storyboard</i>) - Animiranje grafike u cilju primjene na video snimak - Prezentacija idejnog rješenja dizajna grafike elektronskog medija klijentu
Komercijalni poslovi	- Nabavka potrebnog materijala i opreme i procjena troškova realizacije radnog zadatka
Administrativni poslovi	- Ispunjavanje radne dokumentacije i vođenje evidencija
Poslovi rukovođenja	- Rukovođenje radnom grupom za realizaciju radnog zadatka
Nadzor rada	- Vršenje nadzora nad poslovima radne grupe za realizaciju radnog zadatka
Obezbeđivanje kvaliteta	- Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima
Održavanje i popravke	- Kontrola ispravnosti i funkcionalnosti opreme i softverskih paketa
Komunikacija	- Obavljanje komunikacije sa nadređenima, saradnicima i klijentima
Očuvanje zdravlja i okoline	<ul style="list-style-type: none"> - Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu i očuvanje zdravlja - Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu okoline

3. KLJUČNI POSLOVI

3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA

3.1.1. Ključni posao: Analiziranje radnog zadatka i planiranje rada za izvođenje poslova kreiranja grafike u elektronskim medijima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u elektronskim medijima:

- Pregleda radni nalog u cilju planiranja aktivnosti i neophodnih **resursa** za realizaciju poslova kreiranja idejnog rješenja elektronskog medija
Resursi: izvršioi radnog zadatka (struktura i broj), softverski programi, materijal i dr.
- Analizira radni zadatak u cilju specifikacije **dokumentacije** potrebne za njegovu realizaciju
Dokumentacija: radna dokumentacija, tehnička dokumentacija i dr.
- Pregleda **tehničku dokumentaciju**, u skladu sa zahtjevima radnog zadatka
Tehnička dokumentacija: dokumentacija proizvođača opreme (uputstva za montažu i održavanje, uputstva za upotrebu, šeme i crteži), sertifikati, garancije i dr.
- Pregleda **zakonsku i tehničku regulativu** neophodnu za izvršenje radnog zadatka
Zakonska regulativa: zakoni, podzakonski akti (pravilnici, uredbe, propisi i dr.) i dr.
Tehnička regulativa: standardi, tehnički propisi i preporuke, uputstva i dr.
- Usklađuje sopstveni rad i rad grupe za realizaciju poslova kreiranja idejnog rješenja elektronskog medija sa radom drugih grupa i/ili organizacionih jedinica
- Organizuje radne sastanke sa saradnicima, u skladu sa svojim nadležnostima

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Radna dokumentacija (radni nalog, radni zadatak i dr.)
- Tehnička dokumentacija (dokumentacija proizvođača i dr. na maternjem, engleskom ili drugom stranom jeziku)
- Zakonska regulativa iz oblasti elektronskih medija, grafičkog dizajna i autorskog prava [zakoni, podzakonski akti (pravilnici, uredbe, propisi i dr.)]
- Tehnička regulativa iz oblasti elektronskih medija i grafičkog dizajna (standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva)
- Osnove organizacije rada
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija u poslovanju
- Poslovna komunikacija

3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA

3.2.1. Ključni posao: Obezbjedivanje resursa za realizaciju poslova kreiranja idejnog rješenja grafike u elektronskim medijima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u elektronskim medijima:

- Osigurava da je relevantna dokumentacija za izvođenje radnog zadatka obezbijedena
- Obezbeđuje odgovarajuća **sredstva za rad** za izvršavanje dnevnih planova na osnovu uputstva za rad i urađenog plana

Sredstva za rad: računar i adekvatan grafički i video softver, oprema i pribor i dr.

- Osigurava da su struktura i broj izvršilaca obezbijedeni, u skladu sa potrebama radnog zadatka
- Provjerava **uslove rada** na radnom mjestu, u skladu sa opštim mjerama zaštite i zdravlja na radu

Uslovi rada: osvjetljenje, temperatura i dr.

- Preduzima mjere za obezbjeđenje radnog mjesta, u skladu sa propisima o zaštiti i zdravlju na radu

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Tehnička dokumentacija (dokumentacija proizvođača i dr. na maternjem, engleskom ili drugom stranom jeziku)
- Zakonska regulativa iz oblasti medija, grafičkog dizajna i autorskog prava [zakoni, podzakonski akti (pravilnici, uredbe, propisi i dr.)]
- Tehnička regulativa iz oblasti grafičkog dizajna (standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva)
- Softver za pripremu i obradu grafike, pokretne grafike i video snimaka
- Oprema i pribor
- Profili i uloge izvršilaca
- Zaštita radnog mjesta, u zavisnosti od načina i uslova rada
- Propisi o zaštiti i zdravlju na radu

3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI

3.3.1. Ključni posao: Analiziranje dobijenih materijala za kreiranje grafike u elektronskim medijima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u elektronskim medijima:

- Prikuplja **informacije** o zahtjevima klijenta za kreiranje idejnog rješenja elektronskog medija
  - Informacije:** namjena video proizvoda i njegov plasman, publika, format datoteke, kanali emitovanja, budžet i dr.
- Kontrolirše preuzete **materijale** za kreiranje grafike u video slici
  - Materijal:** analogni (ilustracije, fotografije, grafikoni i dr.) i digitalni (digitalne fotografije, digitalni crteži, tekstualni fajlovi i dr.)
- Kontrolirše preuzete materijale za kreiranje idejnog rješenja grafike u elektronskim medijima
- Vršši unos dobijenih materijala prema njihovoj **vrsti**
  - Vrsta:** tekst, crtež, fotografija, logo, prateća grafika (površine, okviri, bordure idr.)
- Vršši analizu elemenata rasterske grafike, u cilju ispunjenja zahtjeva za kreiranje grafike u elektronskim medijima
- Vršši analizu elemenata vektorske grafike, u cilju ispunjenja zahtjeva za kreiranje grafike u elektronskim medijima
- Vršši analizu tekstualnog materijala, u cilju ispunjenja zahtjeva za kreiranje grafike u elektronskim medijima
- Predlaže mogućnosti realizacije kreirane grafike u elektronskom mediju, nadređenom i/ili naručiocu posla na osnovu analize materijala

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Računarska grafika, animacija i video
- Poslovna komunikacija
- Upotreba informaciono-komunikacione tehnologije u poslovanju
- Softver za preuzimanje i analizu materijala

3.3.2. Ključni posao: Izrada kompozicije grafike u kadru video snimaka sa planom/konceptom animiranja (storyboard)

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u elektronskim medijima:

- Određuje format kadra, na osnovu tehničke dokumentacije
- Izrađuje **grafičke elemente** za dalju upotrebu, ručno i/ili korišćenjem odgovarajućeg softvera
  - Grafički elementi:** jednostavne i složene ilustracije, grafički elementi sa elementima ulazne i izlazne animacije.
- Vršiti **obradu** rasterske grafike, korišćenjem odgovarajućeg softvera
  - Obrada:** kadriranje, filtriranje, pretapanje i dr.
- Vršiti pozicioniranje **elemenata kadra** prema idejnom rješenju elektronskog medija
  - Elementi kadra:** video snimak, ilustracije, tekst, znakovi, tekst, prateće ili pomoćne grafičke konstante
- Eksportuje video snimke određenih **tehničkih odlika** za dalju upotrebu
  - Tehničke odlike:** format datoteke (avi, mov, mpeg i dr.), rezolucija (SD, HD, UHD, 4K), frekvencija (24, 25, 30), kompresija (nekompresovano, kodirano, inter- i intraframe- kompresije), kolornog prostora (RGB vs. LAB/HSB) i dr.
- Vršiti kontrolu izrađenog video snimka, uz pomoć nadređenog, vizuelno i/ili pomoću odgovarajućih mjernih uređaja

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Tipografija
- Vektorska grafika
- Rasterska grafika
- Video grafika
- Elektronski mediji

3.3.3. Ključni posao: Animiranje grafike u cilju primjene na video snimak

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u elektronskim medijima:

- Vršiti odabir **tehnike emitovanja** finalnog proizvoda

Tehnike emitovanja: digitalna TV (SD, HD), internet kanali, BTL plasman (ekrani na mjestu prodaje, promocije i dr.)

- Vršiti kontrolu video fajlova prema tehničkoj dokumentaciji i **standardima emitovanja**

Standardi emitovanja: emitovanje punog snimka (*progressive*) i polusnimka (*interlaced*)

- Vršiti kontrolu emitovanog snimka na osnovu uputstva nadređenog
- Predlaže moguća rješenja nadređenom i saradnicima

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Tehnike emitovanja
- Video standardi
- Kontrola kvaliteta
- Poslovna komunikacija

3.3.4. Ključni posao: Presentacija idejnog rješenja dizajna grafike elektronskog medija klijentu

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u elektronskim medijima:

- Izrađuje prezentaciju idejnog rješenja video proizvoda, prema uputstvu nadređenog
- Akcentuje prednosti i nedostatke predloženog kreiranog rješenja, u cilju uspješnije realizacije finalnog proizvoda
- Evidentira zahtjeve naručioca posla za **korekciju** kreiranog video proizvoda

Korekcija: formata, boje, izgleda i veličine fonta, fotografije, crteža, rasporeda elemenata na strani, rasporeda u kadru i dr.

- Vršiti korekciju idejnog rješenja video proizvoda prema zahtjevu klijenta

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Izrada prezentacije rješenja grafike u elektronskim medijima
- Poslovna komunikacija
- Poslovna psihologija

3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI

3.4.1. Ključni posao: Nabavka potrebnog materijala i opreme i procjena troškova realizacije radnog zadatka

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u elektronskim medijima:

- Izrađuje specifikaciju i trebovanje potrebne opreme i materijala za izradu idejnog rješenja grafike u elektronskim medijima
- Vršiti procjenu potrebnih sati za realizaciju radnog zadatka
- Vršiti obračun pruženih usluga prema utvrđenom cjenovniku ili ugovorenoj ponudi
- Evidentira ostale troškove, propisane zakonskom regulativom
- Provjerava kvalitet isporučene opreme i materijala

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Izrada specifikacije i procjena materijala, opreme i uređaja
- Izrada specifikacije i procjena troškova licenci, Internet domena, virtuelnih servera i dr.
- Procjena potrebnih sati za realizaciju radnog zadatka
- Obračun pruženih usluga

3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI

3.5.1. Ključni posao: Ispunjavanje radne dokumentacije i vođenje evidencija

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u elektronskim medijima:

- Popunjava radni nalog, u skladu sa radnim zadatkom
- Vodi evidenciju o izvršenim poslovima i realizovanim radnim nalogima, ručno i/ili elektronski
- Vodi evidenciju o utrošku materijala i opreme za realizaciju radnog zadatka, ručno i/ili elektronski
- Sastavlja izvještaj o realizovanom radnom zadatku, u odgovarajućoj formi
- Učestvuje u izradi periodičnih izvještaja o realizovanim aktivnostima

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Tehnička dokumentacija (radni nalog, idejno rješenje i dr.)
- Način popunjavanja radnog naloga
- Vođenje evidencije o izvršenim poslovima i realizovanim radnim nalogima
- Vođenje evidencije o potrošnji materijala u toku procesa rada
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija
- Poslovna komunikacija

3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA

3.6.1. Ključni posao: Rukovođenje radnom grupom za realizaciju radnog zadatka

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u elektronskim medijima:

- Izdaje naloge za rad izvršiocima radnog zadatka
- Koordinira radom grupe tokom realizacije radnog zadatka
- Usklađuje rad radne grupe sa ostalim učesnicima i grupama tokom realizacije radnog zadatka
- Prikuplja od izvršilaca informacije o realizaciji pojedinačnih radnih zadataka, u skladu sa radnim nalogom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove organizacije rada
- Poslovna komunikacija
- Softverski alati za komunikaciju (elektronska pošta, alati za kolaborativni rad i dr.)

3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA

3.7.1. Ključni posao: Vršenje nadzora nad poslovima radne grupe za realizaciju radnog zadatka

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u elektronskim medijima:

- Tumači i pojašnjava radnoj grupi dokumentaciju koja se koristi u realizaciji radnog zadatka
- Pojašnjava uputstva i dnevna zaduženja radnoj grupi kojom rukovodi
- Vršiti nadzor nad aktivnostima članova radne grupe u toku realizacije radnog zadatka
- Vršiti nadzor nad sprovođenjem mjera za zaštitu na radu, zaštitu okoline i očuvanja zdravlja u toku realizacije radnog zadatka

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Tehnička dokumentacija (dokumentacija proizvođača i dr. na maternjem, engleskom ili drugom stranom jeziku)
- Zakonska regulativa iz oblasti elektronskih medija i autorskog prava [zakoni, podzakonski akti (pravilnici, uredbе, propisi i dr.)]
- Tehnička regulativa iz oblasti elektronskih medija (standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva)
- Osnove organizacije rada
- Poslovna komunikacija

3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA

3.8.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u elektronskim medijima:

- Primjenjuje tehničku regulativu i standarde kvaliteta pri realizaciji radnog zadatka
- Koristi adekvatnu verziju softverskog paketa potrebnog za realizaciju radnog zadatka
- Obavlja faznu kontrolu dinamike i kvaliteta realizacije radnog zadatka
- Obavlja završnu kontrolu realizacije radnog zadatka

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Tehnička dokumentacija (dokumentacija proizvođača i dr. na maternjem, engleskom ili drugom stranom jeziku)
- Tehnička regulativa (standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva)
- Standardi kvaliteta
- Softverski paketi u video grafici i elektronskim medijima/ Softverski paketi za izradu idejnog rješenja proizvoda

3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE

3.9.1. Ključni posao: Kontrola ispravnosti i funkcionalnosti opreme i softverskih paketa

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u elektronskim medijima:

- Kontroliše ispravnost i funkcionalnost opreme i softverskih paketa za video grafiku
- Sprovodi proces ažuriranja softverskih paketa za video grafiku, u skladu sa uputstvima proizvođača
- Obezbeđuje uslove za pravilan rad softverskih paketa za video grafiku
- Vrší prijavu kvarova hardverskih resursa potrebnih za pravilan rad softverskih paketa za video grafiku

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Oprema za grafički dizajn i video grafiku
- Softverski paketi za grafički dizajn i video grafiku
- Ažuriranje softvera
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija
- Poslovna komunikacija

3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA

3.10.1. Ključni posao: Obavljanje komunikacije sa nadređenima, saradnicima i klijentima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u elektronskim medijima:

- Učestvuje sa saradnicima u dogovoru oko radne dinamike koristeći stručnu terminologiju
- Traži od nadređenog neophodne informacije i pojašnjenja za realizaciju radnog zadatka
- Daje uputstva radnoj grupi za realizaciju radnog zadatka koristeći jasnu, stručnu terminologiju
- Izvještava nadređenog o završenom poslu koristeći jasnu, stručnu terminologiju
- Obavlja komunikaciju sa nadređenima, saradnicima i klijentima, telefonom, u pisanoj formi, elektronskom poštom i/ili lično, koristeći pravila poslovne komunikacije

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna komunikacija
- Upotreba stručne terminologije
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija

3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE

3.11.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu i očuvanje zdravlja

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u elektronskim medijima:

- Sprovodi **preventivne mjere** za bezbjedan rad
  - Preventivne mjere:** osvjjetljenje radnih prostorija, refleksija izvora svjetlosti, udaljenost od monitora, pravilno sjedenje, pravljenje pauza u regularnim vremenskim intervalima i dr.
- Sprovodi preventivne mjere za očuvanje sopstvenog zdravlja i zdravlja svojih saradnika
- Pruža prvu pomoć saradniku u slučaju povrede na radu, u skladu sa propisanom procedurom
- Učestvuje u evakuaciji i spašavanju saradnika u slučaju opšte opasnosti, u skladu sa propisanom procedurom
- Vršiti kontrolu potpunosti kompleta prve pomoći, u skladu sa zakonskom regulativom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Elementi zaštite na radu
- Osnove ergonomije
- Sigurnosne procedure prilikom izvođenja radova
- Opasnosti usljed nepravilnog korišćenja opreme i njihova prevencija
- Osnove pružanja prve pomoći
- Procedure za postupanje u slučaju opšte opasnosti

3.11.2. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu okoline

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u elektronskim medijima:

- Izvodi radove efikasno, bez nepotrebnog utroška materijala i ugrožavanja okoline
- Sortira različite vrste otpadnog materijala na odgovarajući način, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine, procedurama kompanije i uputstvima proizvođača djelova i opreme
- Odlaze i upravlja otpadom, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine, procedurama kompanije i uputstvima proizvođača opreme
- Obezbeđuje da radno mjesto bude čisto i uredno do finalizacije idejnog rješenja

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Značaj zaštite životne sredine
- Ekološki standardi za odlaganje otpadnog materijala
- Procedure reciklažnog postupka i iskorišćenja papirnog, metalnog, plastičnog, električnog i elektronskog otpadnog materijala
- Propisi iz oblasti upravljanja otpadom

4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU

Sektor i podsektor prema NOK-u	Sektor: Humanistika i umjetnost Podsektor: Umjetnost
Šifra i naziv zanimanja ili grupe zanimanja prema SKZ/ ISCO-u	2166 Grafički i multimedijски dizajneri
Tipično radno okruženje i uslovi rada	Tehničar dizajna u elektronskim medijima radi u studiju za izradu video grafike u elektronskim medijima. Poslove obavlja u zatvorenom prostoru. Posao uključuje duži rad pred kompjuterskim ekranima koristeći savremene aplikacije, pa može biti naporan za oči, zglobove i kičmu. Postoji mogućnost rada i u noćnim uslovima u zavisnosti od rokova za završetak zadatog posla. Prilikom rada može biti izložen elektronskom zagađenju. Može da radi samostalno, da koordinira manjom grupom i/ili da radi pod nadzorom nadređenog.
Srodna zanimanja	Tehničar dizajna u štampanim medijima, Tehničar dizajna grafike u prostoru, Tehničar dizajna u interaktivnim medijima (UX i UI dizajn)
Ostale informacije	

5. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Standard zanimanja Tehničar/ Tehničarka dizajna u elektronskim medijima

Kod dokumenta: SZ-020241-TDEM

Datum usvajanja dokumenta: 07. jun 2023. godine

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: XXII sjednica Savjeta za kvalifikacije

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. mr Nikola Latković, magistar likovnih umjetnosti, redovni profesor, Fakultet vizuelnih umjetnosti, Podgorica
2. mr Suzana Pajović, magistar grafičkog dizajna; magistar vajarstva, redovni profesor, Fakultet likovnih umjetnosti, Cetinje
3. Slađana Bajić Bogdanović, diplomirana grafička dizajnerka, Mahna Mahna d.o.o.
4. Irina Tomić, specijalista dizajna vizuelnih komunikacija, Infinum d.o.o. Podgorica
5. Anica Damjanović, specijalista grafičkog dizajna, grafički dizajner, Monargo d.o.o. Podgorica
6. Mensur Taljanović, bečelor primijenjenog računarstva, dizajner i grafički tehničar, AP Print d.o.o. Podgorica
7. Ana Pejović, specijalista grafičkog dizajna, nastavnik, JU Srednja likovna škola „Petar Lubarda“, Cetinje
8. Aleksandra Četković, specijalista dizajna vizuelnih komunikacija, nastavnik, JU Srednja stručna škola “Spasoje Raspopović”, Podgorica

Koordinatori:

Sandra Brkanović, diplomirani elektroinženjer, rukovodilac u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, JU Centar za stručno obrazovanje

Marina Braletić, diplomirani inženjer elektrotehnike, nastavnik, JU Srednja elektrotehnička škola „Vaso Aligrudić“ Podgorica

Ostale informacije:

Lektura: Magdalena Jovanović, samostalni savjetnik I za odnose sa javnošću, organizaciju događaja i lektorisanje, JU Centar za stručno obrazovanje

Dizajn i tehnička obrada: Danilo Gogić, savjetnik I – administrator, JU Centar za stručno obrazovanje